

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi arvonlisäverolain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi arvonlisäverolakia. Hallituksen eduskunnalle antamaa autoverolakiehdotusta täydentäen arvonlisäverolakiin ehdotetaan otettavaksi säännökset autoveron osalta kannettavasta arvonlisäverosta.

Esitys liittyy Suomen EU-jäsenyyden yhtey-

dessä uudistettavaan autoverotukseen ja arvonlisäverotukseen. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana. Tarkoituksena on, että laki tulisi voimaan samana ajankohtana, jona Suomi tulee Euroopan unionin jäseneksi.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Arvonlisäverolain (1501/93) 1 §:n mukaan arvonlisäveroa on suoritettava muun muassa tavaran maahantuonnista. Lain 86 §:n mukaan velvollinen suorittamaan veroa tavaran maahantuonnista on maahantuojaja. Lain 93 §:ssä säädetään, että veron perusteeseen sisällytetään maahan tuodusta tavarasta valtiolle suoritettavat verot ja maksut lukuun ottamatta arvonlisäveroa. Tällöin arvonlisävero tulee kanneetuksi myös maahan tuodun ajoneuvon autoverosta.

Suomessa valmistetusta ajoneuvosta kanteesta autoverosta tulee käytännössä suoritettavaksi arvonlisävero siinä vaiheessa, kun arvonlisäverovelvollinen ajoneuvon valmistaja myy valmistamansa ajoneuvon, jonka myyntihinta sisältää myös autoverosta aiheutuvan kustannuksen. Koska autovero ja sen osalta suoritettu arvonlisävero on peritty maahantuonnin tai myynnin yhteydessä, arvonlisäverolaissa ei ole ollut tarpeen säätää erikseen autoveron osuudesta suoritettavasta arvonlisäverosta

Voimassa olevista arvonlisäverolain säännöksistä seuraa, että autovero sisältyy arvonlisäverotuksessa veron perusteeseen käytännös-

sä kaikissa muissa tapauksissa, paitsi maksuunpantaessa autoveroa Suomessa tapahtuneen valmistuksen tai rakennemuutoksen perusteella muulle kuin arvonlisäverovelvolliselle.

Arvonlisäverolain säännöksiä on ehdotettu muutettavaksi 28 päivänä lokakuuta 1994 eduskunnalle annetulla hallituksen esityksellä arvonlisäverolain muuttamisesta (HE 283/1994 vp). Esityksessä ehdotetaan arvonlisäverolakiin tehtäväksi Suomen EU-jäsenyydestä johtuvat muutokset. Perinteinen maahantuonti jakautuu EU:n jäsenmaana sisämarkkinoilla toimittaessa yhteisöhankeintoihin ja kolmansista maista tapahtuvaan maahantuontiin.

Sisämarkkinaverotusta koskevien säännösten mukaan uusien autojen hankinnasta suoritetaan arvonlisävero aina siihen maahan, jossa autoa käytetään. Käytetyn auton osalta vero suoritetaan siihen maahan, jossa autoa käytetään, jos auton tuojaja on arvonlisäverotuksessa verovelvollinen. Jos tuojaja ei ole arvonlisäverovelvollinen, käytetyn auton hankintahinnassa oleva arvonlisävero maksetaan siihen maahan, josta auto on ostettu, eikä siitä kanneta arvonlisäveroa tuotaessa auto käyttömaahan. Uutena autonä pidetään autoa, joka on myyty enintään kuusi kuukautta sen jäl-

keen, kun se ensimmäisen kerran on otettu käyttöön tai jos sillä on ajettu enintään 6 000 kilometriä.

EU:n ulkopuolelta Suomeen tuotavista autoista arvonlisävero maksetaan aina Suomeen.

EU-jäsenyyden johdosta on ehdotettu säädettäväksi uusi autoverolaki. Autoverojärjestelmää ehdotetaan muutettavaksi siten, että verotus ei enää tapahtuisi maahantuonnin tai kotimaisen valmistuksen yhteydessä, vaan ennen ajoneuvon käyttöönottoa tai rekisteröintiä liikenteeseen Suomessa. Muutos tarkoittaisi, että autoverotuksessa ei myöskään sisämarkkinoilta tapahtuvan yhteisöhankeinnin osalta käytettäisi hyväksi rajamuodollisuuksiin perustuvaa menettelyä. Tullilaitos kuitenkin edelleenkin toimittaisi ennen ajoneuvon käyttöä tai rekisteröintiä tapahtuvan autoverotuksen. Ajoneuvohallinto huolehtisi nykyiseen tapaan siitä osasta autoverotusta, jossa veroa maksuunpannaan ajoneuvon ensimmäisen käyttöönoton jälkeen ajoneuvon rakenteen tai käyttötarkoituksen muutosten johdosta. Ehdotukseen sisältyy lisäksi eräitä säännöksiä autoveron kantamisen yhteydessä autoveron osalta kannettavasta arvonlisäverosta.

Edellä mainituista arvonlisäverolakiin ja autoverotukseen ehdotetuista muutoksista seuraa että autoverolle ei tähänastiseen tapaan kannettaisi arvonlisäveroa maahantuonnin yhteydessä. Jos kuluttaja ostaa auton autoliikkeestä, myös autoverosta tulee käytännössä suoritettavaksi arvonlisävero, koska autovero sisältyy auton myyntihintaan. Jos kuluttaja sitä vastoin hankkii auton suoraan ulkomailta, ei siitä maksuunpantavan autoveron osalta ilman erityissäätelyä maksettaisi arvonlisäveroa. Ajoneuvojen hankintakanavat olisivat siten eriarvoisessa asemassa.

Edellä mainitun epäneutraalin tilanteen välttämiseksi autoverolakia koskevassa hallituksen esityksessä on ehdotettu, että se, joka on velvollinen suorittamaan autoveron, on velvollinen suorittamaan myös autoverolle arvonlisäveroa sen määräisenä kuin arvonlisäverolaissa säädetään. Lakiehdotuksen 5 §:n mukaan autoveron kantava viranomainen maksuunpantane arvonlisäveron autoveron kantamisen yhteydessä.

Edellä esitetyn perusteella arvonlisäverolain 1 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 moment-

ti, jonka mukaan autoverolle suoritettavasta arvonlisäverosta säädetään erikseen autoverolaissa. Lisäksi arvonlisäverolakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset edellä mainitulla perusteella maksetun arvonlisäveron vähennyskel- poisuudesta ja ajallisesta kohdistamisesta.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Koska ehdotus merkitsisi verotuksellisesti nykyisen käytännön jatkumista, ei esityksellä ole taloudellisia vaikutuksia. Jos ehdotettua järjestelyä ei toteutettaisi, olisi sillä merkittäviä vaikutuksia autokauppaan. Kauppateiden uudelleen järjestely verotuksellisista ystistä voisi vaikuttaa arvonlisäveron tuottoon enimmillään useita satoja miljoonia markkoja.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä.

4. Riippuvuus kansainvälisistä sopimuksista ja muista esityksistä

Esitys liittyy Suomen liittymiseen Euroopan unionin jäseneksi ja siinä yhteydessä verolainsäädäntöön tehtäviin muutoksiin. Verolainsäädäntöä koskevat muutokset sisältyvät hallituksen eduskunnalle antamaan esitykseen autoverolaiksi ja esitykseen arvonlisäverolain muuttamisesta (HE 283/1994 vp).

5. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana. Tarkoituksena on, että laki tulee voimaan yhdessä autoverolain kanssa samasta ajankohdasta, jona Suomi tulee Euroopan unionin jäseneksi. Lakia sovellettaisiin ajoneuvoihin, joista autovero pannaan maksuun autoverolain perusteella.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

arvonlisäverosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

lisätään 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun arvonlisäverolain (1501/93) 1 §:ään uusi 4 momentti, 102 §:ään uusi 1 momentin 3 kohta ja 3 momentti ja lakiin uusi 102 a § sekä 141 §:ään uusi 5 kohta seuraavasti:

1 §

Autoverolle suoritettavasta arvonlisäverosta säädetään erikseen autoverolaissa (/).

102 §

Verovelvollinen saa vähentää verollista liiketoimintaa varten:

3) autoverosta autoverolain mukaan suoritetun arvonlisäveron.

Mitä tässä laissa säädetään ostohintaan sisältyvästä verosta, sovelletaan myös 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun veroon.

102 a §

Autoverosta kannetun arvonlisäveron vähen-

nysoikeuden edellytyksenä on maksuunpanopäätös, josta käy selville suoritettavan veron määrä.

141 §

Edellä 10 luvussa tarkoitetut vähennykset kohdistetaan sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana:

5) edellä 102 §:n 3 kohdassa tarkoitettu vero on maksettu.

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettyään ajankohtana.

Lakia sovelletaan sellaisiin ajoneuvoihin, joista autovero pannaan maksuun autoverolain (/) perusteella.

Helsingissä 30 päivänä marraskuuta 1994

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri *Ilkka Kanerva*

